

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
WYDZIAŁ HISTORYCZNY

GEMMA GEMMARUM

Studia dedykowane
PROFESOR HANNIE KÓCCE-KRENZ

Część pierwsza

pod redakcją
ARTURA RÓŻAŃSKIEGO

Poznań 2017

WYDAWNICTWO POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK

Spis treści

Część pierwsza

Tabula Gratulatoria	7
-------------------------------	---

De magistra

Życzenia od JM Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Andrzeja Lesickiego	19
---	----

Życzenia od Bronisława Marciniaka Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w latach 2008-2016	21
---	----

Gratulacje dziekana Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Kazimierza Ilskiego	23
---	----

Ziemia uczy pokory... Słowo od Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka	27
--	----

Słowo na Jubileusz 70-lecia urodzin Profesor Hanny Kóćki-Krenz od Prezydenta Miasta Poznania Jacka Jaśkowiaka	29
--	----

JOLANTA GOSZCZYŃSKA Działalność Profesor Hanny Kóćki-Krenz jako Przewodniczącej Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków.	31
---	----

JACEK GULIŃSKI Od podstaw, u podstaw, praca – wkład Profesor Hanny Kóćki-Krenz w działalność i rozwój Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	35
---	----

DOBROCHNA JANKOWSKA Niełatwe dobrego początki.	39
---	----

ANDRZEJ GULCZYŃSKI	
Z Janem Matejką od Ostrowa Tumskiego do Collegium Minus	47
Bibliografia prac Profesor Hanny Kóćki-Krenz	73
<i>Circum clio</i>	
TOMASZ JUREK	
Nad legendą poznańskiego kościoła Najświętszej Marii Panny	93
MICHAŁ BRZOSTOWICZ	
A może Poznań? W poszukiwaniu gniazda rodowego Piastów.	111
MICHAŁ KARA	
Wczesnośredniowieczne cmentarzysko z Poznania-Sołacza przy ul. Góralskiej nr 7	131
JACEK POLESKI	
Małopolska w X w. w świetle źródeł archeologicznych	163
JÓZEF DOBOSZ	
Chrzest Mieszka I w tradycji dziejopisarskiej	213
DARIUSZ A. SIKORSKI	
Tekst jako źródło archeologiczne <i>sensu stricto</i>	223
TOMASZ JASIŃSKI	
Uwagi Wilhelma Meyera ze Spiry (1845-1917) o <i>Kronice polskiej</i> oraz addenda o najważniejszym leoninie Galla Anonima	253
JERZY STRZELCZYK	
Iroszkoci – kultura książki	273
ANDRZEJ M. WYRWA	
„Dźwięk z przeszłości”. Rekonstrukcja średniowiecznego dzwonu (sygnaturki) z klasztoru cysterskiego pw. NMP i św. Piotra w Łeknie	281
WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI	
Praktyki badawcze archeologów: kilka refleksji o wykorzystywaniu metod nieinwazyjnych.	323
DANIEL MAKOWIECKI, MARZENA MAKOWIECKA	
Kręgi, paciorki, wisiorki, talizmany, czyli przyczynek do poznania pozautylnego znaczenia ryb u ludów prahistorycznych i wczesnohistorycznych na ziemiach polskich.	343
LESZEK P. SŁUPECKI	
Scyld Scaefing, czyli tam i z powrotem? Pochówki łodziowe i idea reinkarnacji	365

ŁUKASZ RÓŻYCKI Nie taki barbarzyńca straszny – obraz Słowian w <i>De Bellis</i> autorstwa Prokopiusza	379
MIEŁOSZ SOSNOWSKI Ilu Pieczyngów nawrócił Brunon z Kwerfurtu?	397
ELŻBIETA KOWALCZYK-HEYMAN Grudusk – gród falsyfikatu mogileńskiego	407
JERZY PIEKALSKI Problem początków wodociągów we Wrocławiu	419
ANDRZEJ KOLA Nowe źródła archeologiczne do wczesnośredniowiecznego warzelnictwa soli w Kołobrzegu	431
EWA BUGAJ Starożytny akt kobiecy i jego późniejsze implikacje. Uwagi na marginesie Afrodyty Knidyjskiej	445
JANUSZ PIONTEK Ludność kultury wielbarskiej – wyniki badań antropologicznych	475
MARTA KRENZ-NIEDBAŁA Choroby dzieci wynikające z niedoborów pokarmowych w średniowiecznej Polsce	501
<i>De architectura</i>	
KINGA ZAMELSKA-MONCZAK Umocnienia wczesnośredniowiecznego grodu w Santoku w świetle nowszych badań archeologicznych	529
MATEUSZ SIKORA Przeprawa mostowa po zachodniej stronie Ostrowa Tumskiego w Poznaniu – archeologiczne ślady funkcjonowania.	551
JERZY SIKORA, PIOTR KITTEL Problem nieco zapomniany? Zaplecza rezydencji rycerskich typu motte.	561
JANUSZ SKOCZYŁAS Głazy narzutowe wykorzystywane we wczesnośredniowiecznym budownictwie.	591
LESZEK KAJZER O bracie Simonie z Wąchocka, czyli o interpretacjach w badaniach archeologiczno-architektonicznych	603
ANETA BUKOWSKA Kilka słów o odkryciach architektury z okresu początków państwa	623

TOMASZ SAWICKI Przedchrześcijańska konstrukcja kamienna na Górze Lecha w Gnieźnie . . .	641
MARTA GRACZYŃSKA Katedry Europy Środkowej. Zagadnienie przestrzeni. Wybrane przykłady do końca XI wieku.	669
TOMASZ JANIAK Kamień węgielny <i>lapis primarius</i> z katedry przedromańskiej w Gnieźnie. . .	687
JADWIGA CHUDZIAKOWA, WOJCIECH CHUDZIAK W kwestii genezy klasztoru benedyktyńskiego w Mogilnie	705
 Część druga 	
KRYSTYNA SULKOWSKA-TUSZYŃSKA Odkrywanie, badanie i prezentacja architektury klasztoru Norbertanek w Strzelnie.	743
BARBARA STOLPIAK, TERESA ŚWIERCZ Budynek konwersów dawnego opactwa cystersów w Bierzwniku, woj. zachodniopomorskie, w świetle źródeł archeologicznych.	763
OLGA ANTOWSKA-GORĄCZNIK, JACEK MICHNIEWICZ Rozważania o najstarszych ceglach z Poznania	789
PIOTR WAWRZYŃIAK, JANUSZ PIETRZAK Przyczynek do badań nad architekturą poddominikańskiego kościółka w Poznaniu	821
DARIUSZ NIEMIEC Gotycka posadzka z XV wieku w kościele Dominikanów w Krakowie dziełem wielkopolskiego warsztatu ceramicznego?.	843
ARTUR RÓŻAŃSKI Duo plebani in Thulcze...	861
ANDRZEJ BUKO Katastrofa budowlana? O nieznanym epizodzie budowlanym najstarszej fazy rezydencji książęcej na Górze Katedralnej w Chełmie.	883
KRZYSZTOF SOCHA, JULIANNA SÓJKOWSKA-SOCHA Archeologia siedziby biskupów lubuskich w Górzycy – wprowadzenie w problematykę.	897
MAŁGORZATA CHOROWSKA Wrocławskie pałace śląskich Henryków – najmłodsze pałatia na terenie Polski?	925

TOMASZ OLSZACKI Ostatnie palatium? Królewski pałac w Szydłowie w świetle najnowszych badań	955
TOMASZ OLSZACKI, ARTUR RÓŻAŃSKI Badania terenowe zamków z obszaru Wielkopolski i Polski Centralnej w XXI wieku	995
MARCIN WIEWIÓRA Zamek krzyżacki w Kowalewie Pomorskim – wstępne podsumowanie wyników badań archeologiczno-architektonicznych	1049
<i>Silva rerum</i>	
JOANNA WOJNICZ Skarb z kraju Milczan. Wstępne wyniki badań depozytu wczesnośredniowiecznego z Cortnitz (pow. Budziszyn)	1073
ALDONA ANDRZEJEWSKA Kabłączki skroniowe w grobach mężczyzn z Wandynowa na Kujawach	1101
JACEK BOJARSKI Pierścionki z inskrypcjami ze stanowiska 2 w Kałdusie – przyczynek do badań nad kulturą duchową mieszkańców wczesnośredniowiecznego Chełmna	1111
ANNA MAZUR, KRZYSZTOF MAZUR, AGATA SZTYBER Wyjątkowy pierścionek z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska w Wawrzeńczycach (stan. 32), pow. krakowski, woj. małopolskie	1139
MICHAEL SCHIRREN Nicht mehr im Zeichen des Kreuzes... Beispiele transformierter christlicher Sachkultur aus Vorpommern	1163
WŁADYSŁAW DUCZKO, JACEK WRZESIŃSKI Bóg Skandynawów na Ostrowie Lednickim? Próba interpretacji znaleziska złotej blaszki z trykwetrą	1187
DANUTA BANASZAK, ARKADIUSZ TABAKA <i>Equus aureus</i> – fragment złotej kaptorgi z wizerunkiem konia z Ostrowa Lednickiego	1199
ANNA WRZESIŃSKA, JACEK WRZESIŃSKI Srebrna obrączka z grobu wczesnośredniowiecznego w Dziekanowicach	1207
ELŻBIETA INDYCKA Metalowa płytką z dekoracją ornamentalną (zawieszka?) z cmentarzyska w Gieczu, stanowisko 4.	1215

ANEKS 1	
KAROL JAKUBOWSKI	
Analiza spektrometryczna wybranych elementów wyposażenia z grobu 9/04 w Gieczu, gm. Dominowo, woj. wielkopolskie, stanowisko 4 . . .	1237
ANEKS 2	
ANDRZEJ SIKORSKI	
Ślady tekstyliów na plakietce i drucziku z grobu 9/04 w Gieczu, gm. Dominowo, woj. wielkopolskie, stanowisko 4	1239
KRZYSZTOF JAWORSKI	
Nieznaną srebrną lunulę z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska szkieletowego w Niemczy	1247
MICHAŁ WOJENKA	
Ostroga płytkowo-nitowa z Jaroszewca, pow. Olkusz	1263
MARCIN KRZEPKOWSKI	
O metalowych elementach stroju i ozdobach mieszkańców średniowiecznego Zwanowa	1283
ANDRZEJ KOWALCZYK, ANDRZEJ SIKORSKI	
Nóż osobisty z Ostrowa Radzimskiego, gm. Murowana Goślina, woj. wielkopolskie, stan. 1	1305
JADWIGA LEWANDOWSKA	
Stylus z Radzik Dużych, gm. Wąpielsk, woj. kujawsko-pomorskie	1313
LESZEK WETESKO	
Słów kilka o XVI-wiecznym wyposażeniu grobowym z katedry gnieźnieńskiej.	1327
ANDRZEJ JANOWSKI, MARIAN RĘBKOWSKI	
Ceramika Saintonge z siedziby rycerskiej w Płotach.	1343
KAZIMIERZ GRAŻAWSKI	
Późnośredniowieczna figurka konika z jeźdźcem z Działdowa	1357
MARCIN MAJEWSKI	
Patryca, matryce i kafle renesansowe – nowe odkrycie z Pomorza Zachodniego	1365
MAGDALENA POKLEWSKA-KOZIEŁŁ, MAGDALENA SPRENGER	
Modna para z renesansowych kafli. Kafłarski przyczynek do historii ubioru. . .	1385
MILENA TESKA, MATEUSZ WAWRZYŃIAK, PATRYCJA KACZMARSKA	
Nowe znaleziska zapinek z okresu wpływów rzymskich z rejonu Strzelna, woj. kujawsko-pomorskie	1399
JACEK WIERZBICKI	
Dwa pierścienie bursztynowe z grobowca megalitycznego kultury pucharów lejkowatych w Łupawie, pow. słupecki, stan. 18	1415